

**LAUDATO SI'
MOVEMENT**
Catholics for Our Common Home

Gabay Sa Sustainable Na Pamumuhunan

Para Sa Mga Paaralan

Index

PAGPAPAKILALA.....	3
TINGNAN.....	4
Mga Tanong sa Pagninilay.....	5
UNAWAIN.....	6
Mga Tanong sa Pagninilay.....	8
KUMILOS.....	8
Magtatag ng isang komite.....	9
Tukuyin ang iyong saklaw.....	9
Tukuyin ang iyong mga pangangailangan.....	9
Maghanap ng tamang kumpanyang para mamuhunan.....	10
Gumawa ng pangwakas na desisyon.....	11
Magdiwang.....	11
Bantayan para sa pangmatagalan.....	11
MGA KARAGDAGANG MAPAGKUKUNAN.....	12

PAGPAPAKILALA

"Ang mga yaman ng lupa ay ninakawan din dahil sa makitid na pananaw sa ekonomiya, komersyo at produksyon." (Laudato Si', 32)

Ang gabay na ito ay idinisenyo upang suportahan ang mga Paaralan na naghahangad na pagnilayan ang ensiklikal na liham ni Pope Francis na Laudato Si' at ang mga implikasyon nito sa kung paano mangasiwa ng mga mapagkukunang pinansyal. Isang pagninilay tungkol sa kung paano maaaring magkaroon ng epekto ang mga pagpipilian sa pamumuhunan sa pagpapanatili na hahantong sa isang hakbang-hakbang na paraan na iminungkahi para sa mga Paaralan upang magsimula ng isang paglipat sa mga napapanatiling pamumuhunan.

Bilang mga taong may pananampalataya na tinawag na maglingkod sa kapakanan ng lahat, dapat nating itanong kung anong patnubay ang ibinibigay ng mga paniniwala ng ating pananampalataya habang tayo ay nagtutulungan upang bumuo ng isang magandang kinabukasan sa harap ng krisis sa ekolohiya. Makatutulong sa atin ang Catholic Social Teaching (CST) na maunawaan kung paano makatarungang tumugon sa mga problemang moral at etikal sa ating panahon, na may kaukulang pagmamalasakit para sa pinakamahihirap at susunod na henerasyon.

Ang gabay na ito ay binubuo ng tatlong bahagi:

1. Tingnan
2. Unawain
3. Kumilos

Tutulungan ka ng unang bahagi na matukoy kung saan ka mamumuhunan. Tutulungan ka ng pangalawang bahagi na maunawaan kung naaayon ang iyong pamumuhunan sa iyong mga pamantayan. Ang huli, tutulungan ka ng ikatlong bahagi na kumilos.

Mahalagang tandaan na ang gabay na ito ay para sa mga layuning pang-edukasyon lamang. Ito ay hindi bumubuo o naglalayong bumuo ng payo sa pamumuhunan o anumang serbisyo sa pamumuhunan at hindi isang kapalit para sa propesyonal na payo sa pamumuhunan. Ang Laudato Si' Movement at ang mga kasosyo, miyembro, at kaakibat nito ay hindi nag-eendorso o nagrerekomenda ng anumang partikular na produkto ng pamumuhunan at walang pananagutan sa mga aksyong ginawa ng mga mamumuhunan. Ang lahat ng pamumuhunan ay may ilang kaakibat na panganib, at

dapat kumunsulta ka sa isang naaangkop na propesyonal para sa partikular na payo na nababagay sa iyong partikular na mga pangangailangan at/o i-verify ang katumpakan ng impormasyong ibinigay dito bago gumawa ng desisyon sa pamumuhunan.

TINGNAN

Bilang mga taong may pananampalataya at mga katiwala ng mga mapagkukunang pinansyal, inaanyayahan tayong mamuhunan sa paraang tumutugon sa mga pangangailangan ng ating panahon. Ang pag-unawa sa mga pangangailangang iyon ay nangangailangan ng pagtingin sa ekonomiya mismo sa pamamagitan ng lente ng integral na ekolohiya. Kadalasan, kapag namumuhunan tayo, nakikilahok tayo sa merkado ng pananalapi nang hindi binibigyang pansin ang buong detalye, lalo na ang ating misyon bilang mga ahente ng pananampalataya.

Ang paraan ng pagpili natin sa pamamahagi ng ating mga mapagkukunan ay magkakaroon ng epekto sa kapaligiran at pangangalaga nito para sa mga susunod na henerasyon. Ang ating pang-ekonomiyang pag-uugali ay sumasalamin sa ating kahandaang labanan ang ekolohikal na krisis na ating kinakaharap. Sa Laudato Si', nag-aalok si Pope Francis ng buong detalyeng pananaw, na tumatawag sa atin na umatras at magnilay sa mapagmahal na tingin ng Lumikha.

Ang mga pamantayan ng ating pananampalataya at kasunod na mga aksyon ay dapat na:

1. Naaayon sa pag-iingat ng lahat ng anyo ng buhay.
2. Magpahiwatig ng isang pangmatagalang pangako na tumulong na lumikha ng isang mundo na makakatulong hindi lamang sa pangangalaga sa kapaligiran, ngunit tumulong din sa pagtugon sa mga pangangailangan ng mga mahihirap at mahina.

Ang konsepto ng integral na ekolohiya, na magandang inilarawan sa Laudato Si', ay nag-aanyaya sa atin na makita ang malalalim na ugnayan at pagkakaugnay sa pagitan ng pang-ekonomiya, panlipunan, kapaligiran, at pinansyal na mga salik na nag-aambag sa masalimuot na katotohanang kinakaharap natin ngayon.

Bilang mga tagapangasiwa ng kapital, ang kultura at mga pamantayan na humahantong sa ating mga desisyon sa pamumuhunan ay humuhubog sa isang pamilihang pinansyal na nakakaimpluwensiya sa sistema ng ekonomiya. Sa pamamagitan ng pagtawag ng ating

pansin sa kung paano natin pinipiling mamuhunan, maaari nating simulang makita ng malinaw ang papel na ginagampanan natin alinman sa pagiging bahagi ng problema o bahagi ng solusyon na nasa puso ng Laudato Si’.

Maaari nating makita ang mga paraan ng maraming nakasanayang diskarte na humahantong sa pamumuhunan sa industriya ng extractive — mga negosyong nag-aalis ng mga metal, mineral, at aggregate mula sa lupa. Ang mga pinansiyal na kasanayan na ito ay hindi lamang kumukuha ng higit pa kaysa sa ibinibigay natin sa kapaligiran, ngunit hinihikayat din nila ang paggamit ng mga fossil fuel, pagtaas ng mga pagbuga ng greenhouse gas, polusyon, kontaminasyon, pagkalbo sa kagubatan, at pagkasira ng mapagkukunan.

Bilang mga mamumuhunan, may pananagutan tayo na pamahalaan ang mga mapagkukunan nang maingat, na iayon ang ating mga kasanayan sa pamumuhunan sa mga prinsipyo ng ating pananampalataya at CST upang hubugin ang isang mas patas na ekonomiya.

Mga Tanong sa Pagninilay

- Paano nakatuon ang iyong Paaralan sa pagsunod sa Catholic Social Teaching? Mayroon bang anumang mga pahayag ang Punong-Guro, Superintendente o Lupon ng Namamahala, mga ulat sa Paaralan, o iba pang mga dokumento na tahasang nagpapakita ng iyong pangako sa Catholic Social Teaching?
- Anong mga industriya ang salungat sa Catholic Social Teaching?
- Paano maiiwasan ng iyong pagpili ng (mga) puhunan ang pagkasira sa nilikha at sa mahihirap?
- Paano mahihikayat ng paglipat sa isang napapanatiling pamumuhunan ang mga miyembro ng Paaralan na nagmamalasakit ito sa lahat ng nilikha, lalo na ang mga kabataan at pinaka-mahina?

UNAWAIN

*"Ang mga desisyon na marahil tila pulos kasangkapan ay sa katunayan ay mga desisyon tungkol sa uri ng lipunan na gusto nating buuin."
(Laudato Si', 107)*

Sa loob ng balangkas ng Laudato Si, hindi natin maihihiwalay ang aktibidad sa ekonomiya at ang mga motibo nito sa ating pinagsamang kagalingan. Ang mga mamumuhunan na naghahangad na isama ang imbitasyon at etika ng Laudato Si' ay dapat bumuo ng mga portfolio ng pamumuhunan na parehong sumasalamín sa ating mga paniniwala at positibong nag-aambag sa isang mas patas na mahalagang ekolohiya.

Sa kabilang banda, dapat nating iwasan ang mga puhunan na may malaking negatibong epekto sa napapanatiling pag-unlad o hindi tumutugma sa ating mga pamantayan ng pananampalataya.

Iniimbitahan tayo ng napapanatiling pamumuhunan na maging nasa tamang relasyon sa ating mga kapatid sa buong mundo at sa lahat ng nilikha.

Ang pagpapatibay ng isang mahalagang ekolohiyang pananaw sa mundo ay tumatawag sa atin tungo sa isang malalim na muling pagsusuri ng ating mga aktibidad sa pamumuhunan. Inaanyayahan tayo ng Laudato Si' sa isang pagbabalik-loob upang itigil ang nagdudulot ng pinsala at lumahok sa isang makatarungang paglipat tungo sa isang patas na ekolohiyang hinaharap.

Maaaring makatulong ang pakikipagkita sa iyong tagapayong pinansyal o tagapamahala ng portfolio upang magtanong ng mga partikular na katanungan tungkol sa iyong kasalukuyang mga pamumuhunan. Maaari kang magtanong ng mga ganito:

- Ano ang mga patakaran at proseso sa kapaligiran, panlipunan, at pamamahala (ESG) na ginagamit ng mga kumpanyang kasalukuyan tayong namumuhunan? Ang mga pamantayan ba ay nakasulat?
- Naglathala ba ang kumpanya ng isang patakaran sa kapaligiran?
- Kasalukuyan ba tayong namumuhunan sa paggalugad, pagkuha, pagproseso, pagpino, o pamamahagi ng fossil fuel?
- Sinusuportahan ba ng ating kasalukuyang pamumuhunan ang napapalitang enerhiya o anumang iba pang industriya na magsusulong ng pag-unlad ng isang napapanatiling hinaharap?
- Huwag mag-atubiling magsama ng mga tanong tungkol sa anumang mga patakarang mahalaga sa iyo.

Pagkatapos na matuto pa tungkol sa iyong mga kasalukuyang pamumuhunan, alamin kung anong uri ng mga pamumuhunan ang gusto mong gawin. Walang iisang pamantayan para sa napapanatiling pamumuhunan. Ang pagtukoy sa mga isyung mahalaga sa Paaralan ay isang magandang lugar upang magsimula.

Halimbawa, maaari kang pumili ng mga puhunan na sumusuporta sa:

- Panlipunang kakayahang kumita. Higit pa sa basta pag-iwas ng mga aktibidad na lumalabag sa Catholic Social Teaching, maaaring suportahan ng iyong mga puhunan ang mga aktibidad na may dagdag na halaga sa lipunan at kapaligiran.
- KATAPATAN. Ang mga napapanatiling kumpanya ay inaasahang maging tapat sa kanilang mga operasyon, lalo na sa mga marka ng produktibidad para sa karbon, enerhiya, tubig at iba pang mga palatandaan ng gawain sa kapaligiran. Ang katapatan ay nagbibigay-daan sa mga kliyente na matiyak na ang kanilang mga pamumuhunan ay naaayon sa kanilang mga pamantayan.
- Pagiging patas at pangmatagalang pananaw. Ang mga napapanatiling kumpanya ay dapat na kapaki-pakinabang sa ekonomiya, ngunit sa pangkalahatan ay hindi sila namamahagi ng malaking kita sa mga kasosyo. May posibilidad silang limitahan ang sweldo ng ehekutibo at mga pagkakaiba sa suweldo ng empleyado.

Bilang bahagi ng iyong proseso ng pag-unawa, maaari kang makatagpo ng ilang hamon sa paglalakbay sa paghahanap ng isang napapanatiling kumpanya na naaayon sa iyong mga pamantayan sa pananampalataya at karapat-dapat sa iyong pamumuhunan. Ang paghihintay sa mga hamong ito ay magpapadali sa pamamahala sa mga ito.

- Limitadong impormasyon: Sa pangkalahatan, kapag mas maraming impormasyong nauugnay sa kapaligiran, panlipunan, at pamamahala na ibinubunyag ng isang kumpanya sa publiko, mas mataas ang marka ng ESG na maaari nitong makuha. Maaaring hindi mag-alok ang ilang partikular na kumpanya ng data na available sa publiko sa mga indikasyon ng pagganap na ito.
- Mga limitadong pagpipilian: Sa ilang rehiyon, maaaring may limitadong bilang ng mga napapanatiling kumpanya na mapagpipilian, na maaaring magpahirap sa paghahanap ng isa na naaayon sa mga pamantayan at pangangailangan ng iyong institusyon.
- Paghahambing ng mga pagpipilian: Maaaring mahirap malaman kung ang isang kumpanya ay mas mahusay kaysa sa iba pagdating sa epekto sa lipunan at kapaligiran.
- Paglaban sa pagbabago: Maaaring may paglaban sa pagbabago sa loob ng iyong Paaralan, dahil ang paglipat ng mga pamumuhunan at/o pagpili ng tamang kumpanyang mamuhunan ay maaaring isang matagal na proseso.

Ang mga tanda ng panahon ay nagpapahiwatig na ang iyong Paaralan ay tinawag upang yakapin ang Ecological Economics. Ang pag-unawa kung paano man at kung paano ka tinawag na kumilos ay ang gawaing nasa harap mo ngayon.

Mga Tanong sa Pagninilay

- Anong mga pamumuhunan ang kasalukuyang hawak ng ating Paaralan?
- Gumagamit ba ang ating Paaralan ng anumang pamantayan sa kapaligiran, panlipunan, o pamamahala upang gumawa ng mga desisyon tungkol sa mga pamumuhunan nito?
- Paano naaayon ang ating mga pamumuhunan at patakaran sa ating mga pamantayan?
- Ano ang iba pang mga uri ng pagkilos sa Ecological Economics na maaari nating gawin ngayon? *Maaari mong isaalang-alang ang pag-alis mula sa hindi napapanatiling mga industriya o paglipat sa isang napapanatiling bangko.*
- Magiging higit pa o hindi gaanong nakakaapekto ang mga pagkilos na iyon kaysa sa pagpapalit ng ating portfolio ng pamumuhunan? *Upang masagot ang tanong na ito, baka gusto mong isipin ang tungkol sa dami ng pera na sangkot sa bawat isa, ang lawak kung saan ang bawat isa ay nakakatulong o nakakapinsala sa Catholic Social Teaching, at anumang mga gabay na dokumento mula sa iyong Paaralan.*
- Nais ba nating sumulong sa napapanatiling pamumuhunan?

KUMILOS

"Ang prinsipyo ng pag-maximize ng mga kita, na madalas na nakahiwalay sa iba pang mga kunsiderasyon, ay sumasalamin sa maling pagkaunawa sa mismong konsepto ng ekonomiya." (Laudato Si', 195)

Kung ang iyong Paaralan ay gumawa ng desisyon na lumipat sa isang napapanatiling pamumuhunan, dapat itong kumilos. Ang mga hakbang na ito ay iminungkahi bilang isang paraan upang magpatuloy sa proseso.

1. **Magtatag ng isang komite**
2. **Tukuyin ang iyong saklaw**
3. **Tukuyin ang iyong mga pangangailangan**
4. **Maghanap ng tamang kumpanyang para mamuhunan**
5. **Gumawa ng pangwakas na desisyon**
6. **Magdiwang**
7. **Bantayan para sa pangmatagalan**

Magtatag ng isang komite

Ang isang magandang panimulang punto ay kilalanin ang (mga) pinuno sa iyong Paaralan na nag-aambag sa mga pasya sa pananalapi. Ang isang pangkat ng ekolohiya, pangangasiwa sa pananalapi, pangkat ng pamumuhunan, negosyo, pagpupulong ng asosasyon ng mga magulang at/o komite ay maaaring mag-ambag sa mga desisyon sa pananalapi. Kahit na ang departamento kung saan ka matatagpuan ang nag-aapruba ng mga pasya sa pananalapi, magiging makabuluhan na tukuyin ang iba na nag-aambag sa mga pagpapasya na batay sa mga halaga.

Tukuyin ang iyong saklaw

Pipili ka ba ng mga kumpanya batay sa mga patakaran at proseso ng kapaligiran, panlipunan, at pamamahala nito?

O susuriin mo pa ba ang value chain ng bawat kumpanya upang maibukod ang anumang kasangkot sa mga aktibidad na itinuturing na hindi etikal o na salungat sa iyong mga pinahahalagahan? Sinusuri lamang ng ilang manedyer ng pamumuhunan ang kita o mga aktibidad nang direkta sa loob ng mga kumpanya, habang pinalawak ng iba ang kanilang saklaw upang masuri din ang kumpanya para sa hindi kasamang aktibidad sa supply chain nito, o sa paggamit ng mga produkto nito.

Tukuyin ang iyong mga pangangailangan

Ano ang mga target na positibong epekto sa kapaligiran at panlipunang inaasahan mo mula sa iyong mga pamumuhunan? Ano ang market rate financial returns na inaasahan mong makamit?

Alamin kung ang anumang mga limitasyon o kinakailangan tungkol sa pamumuhunan ay nakasaad sa iyong mga patakaran sa pananalapi. Halimbawa, maaaring kailanganin ng iyong mga patakaran na gawin mo ang sumusunod:

- Suriin ang antas ng panganib sa bawat pamumuhunan.
- Humingi ng mga pagsisiwalat tungkol sa kahusayan ng mga kumpanyang iyong pinupuhunan. Maaaring gusto mong tandaan na ang ilang kumpanya ay mas tapat kaysa sa iba sa kanilang mga operasyon, lalo na sa mga marka ng pagiging produktibo para sa karbon, enerhiya, tubig at iba pang mga palatandaan ng pagganap sa kapaligiran.
- Mamuhunan sa mga kumpanya sa maraming lokasyon, lalo na kung ang Paaralan ay laganap sa heograpiya.

Maghanap ng tamang kumpanyang para mamuhunan

Gumawa ng listahan ng mga kumpanya na ang mga patakaran at proseso ng ESG ay naaayon sa iyong mga pamantayan sa pananampalataya.

Mag-email o tumawag sa mga kumpanyang iyon o hanapin ang kanilang mga website upang matuto pa tungkol sa kung paano nakaayon ang kanilang mga pamantayan sa iyong Paaralan.

Maaaring gusto mong gamitin ang talaan na ito upang gumawa ng mga profile ng mga kumpanya para sa madaling paghahambing.

- ☐ Isang pangkalahatang buod ng kumpanya, kabilang ang mga taon sa negosyo, misyon, at mga yaman
- ☐ Mga patakaran at proseso ng ESG ng kumpanya
- ☐ Mga panlabas na marka ng bangko at mga pahayag ng pagsisiwalat
- ☐ Mayroon bang anumang mga patakarang hindi kasama ang kumpanya na naglilimita sa mga aktibidad nito sa mga hindi napapanatiling industriya, tulad ng industriya ng extractive?
- ☐ Ang kumpanya ba ay may anumang mga patakaran sa panlipunang kakayahang kumita na naghihikayat sa mga aktibidad nito sa mga napapanatiling industriya?
- ☐ Ano ang mga patakaran ng kumpanya sa katapatan, tulad ng pagbibigay ng kumpletong pananaw sa mga patakaran at proseso nito sa kapaligiran, panlipunan, at pamamahala?

- ☐ Paano pinangangasiwaan ng kumpanya ang pagiging patas at pangmatagalang pananaw? Magkano ang karaniwang binabayaran ng mga kasosyo? Ano ang pagkakaiba sa pagitan ng suweldo ng ehekutibo at ang suweldo ng iba?

Ihambing ang mga kumpanya at piliin ang mga kumpanyang pinakaangkop sa iyong mga pangangailangan.

Gumawa ng pangwakas na desisyon

Sa karaniwang proseso, gagawa ang komite ng pormal na rekomendasyon sa konseho ng pagpapayo ng paaralan, pagkatapos ay sa opisina ng pananalapi, na pagkatapos ay isusumite ang panukala sa Superintendente para sa huling pag-apruba.

Magdiwang

Ang desisyon ay dapat ipagdiwang sa pamamagitan ng mga paraan sa pakikipag-ugnayan ng Paaralan at kasama sa Laudato Si' Plan ng Paaralan sa [Plataporma ng mga Gawain ng Laudato Si](#).

Bantayan para sa pangmatagalan

Kung maaari, dapat ipaalam ng komite ang patuloy na interes nito sa mga kumpanyang namumuhunan ang Paaralan sa mga mahahalagang sandali, tulad ng taunang pagsusuri sa Plano ng Laudato Si' ng Paaralan.

Kung maglalathala ang kumpanya ng mga ulat kung paanong ang mga aktibidad nito ay pinoprotektahan ang ating karaniwang tahanan, dapat ibahagi ng komite ang mga ito sa tanggapan ng komunikasyon ng Paaralan, na maaaring naisin namang maglathala ng mga update tungkol sa pangkalahatang pagsisikap ng Paaralan sa ekolohikal na ekonomiya.

MGA KARAGDAGANG MAPAGKUKUNAN

Ang [the Dicastery for Promoting Integral Human Development](#) ay nag-aalok ng yaman at lalim ng patnubay at pagtuturo sa mahalagang ekolohiya, kabilang ang impormasyon tungkol sa [Laudato Si'](#).

Ang [Plataporma ng mga Gawain ng Laudato Si](#) ay nag-aalok ng aklatan ng inspirasyon sa [Mga Plano ng Laudato Si'](#) at personalized na mga tool sa [lumikha ng iyong sariling plano at kumilos](#).

Nag-aalok ang [FaithInvest](#) ng komprehensibong gabay sa etikal at napapanatiling pamumuhunan at mga koneksyon sa isang komunidad ng mga eksperto na maaaring mag-alok ng patuloy na tulong.

Nag-aalok ang [Laudato Si' Movement](#) ng mga mapagkukunan upang lumipat sa napapanatiling pagbabangko.

